

LATIN NYELVŰ LAP A TANULÓ IFJUSÁG SZÁMÁRA

Per.
Lat
020

Prodit Budapesti, I. Lipótmezei-út 6. decies in anno.
Pretium praesolvendi annum 4 tinnuli 80 filleri.

Megjelenik Budapesten, I. Lipótmezei-út 6. tízszer
egy évben. Előfizetési ára évi 4 Pengő 80 fillér.

Vexillarium gentis.

Budapesti in *Foro Libertatis* iam ex vicesimo die mensis Augusti novum monumentum¹ oculos perambulantium in se convertit: *gentis vexillarium*.²

Abies celsa de montibus Karpaticis huc descendit: exiit³ non solum omnes ramos, sed etiam corticem, in quorum locum induit⁴ appictum sibi serpentinisque flexibus⁵ circumfluentem tricolore Hungaricum.

Descendit de saxis rudibus montis nescio cuius regionis avulsae,⁶ ut ascenderet hic in urbe principali⁷ Hungariae mutilatae⁸ in rostra⁹ cisis lapidibus exstructa.

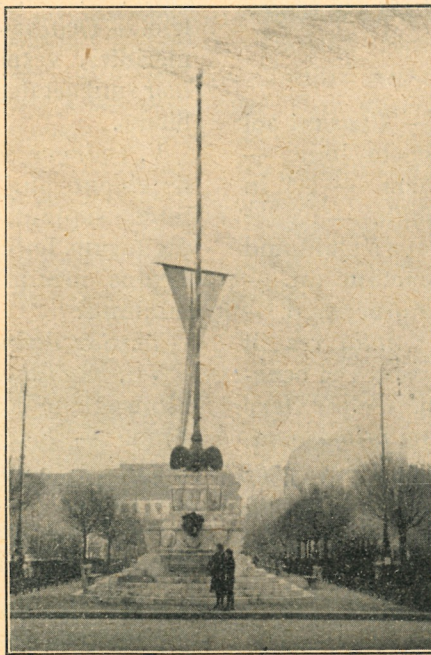
At quid sibi hic vult? Malus¹⁰ vult esse fractae navis Regni Hungariae?... Sic est. Luctum gentis indicat de antenna ad dimidium¹¹ malum sub-

missa velum,¹² id est vexillum gentis tricolor, triste dependens.

Signum est luctus, haud dubio; nulla tamen desperatio. In pterna¹³ mali sedet minimus *Haduris maximí* genius galeatus;¹⁴ et supra rostra stridet¹⁵ aquila, Hungaris dicta *Turul*.

In summo malo manus aureata tres digitos ad iurandum erectos tenet. — Quid iurat? Iurat per coelos altissimos: pacto illo *Trianonensi* nobis Hungaris non pacem, sed intolerabilem iniuriam esse impositam.

Exadverso plures iam abhin cannos stant tri-

Ex machina Arpadi Illés de Edvi.

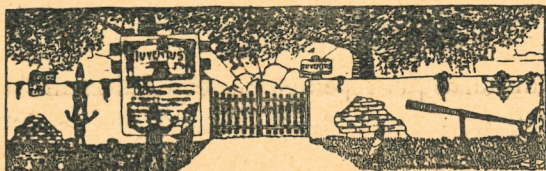
¹ figyelmeztető jel ² nemzeti zászlótartó ³ levetette ⁴ felöltötte ⁵ kígyóvonalban ⁶ elszakított területeknek a ⁷ fővárosában ⁸ csonka ⁹ szószerűkre ¹⁰ árboe ¹¹ félárboera eresztett ¹² vitorla ¹³ árboe talpán ¹⁴ sisakos ¹⁵ víjog

stissimae quattuor statuae partium¹⁶ avulsarum: *Occidentis* nempe, *Septentrionis*, *Orientis* atque *Meridiei* statua. Cernunt erectam dexteram, audiunt iusiurandum; sentiunt idem, iurant et idem.

Ecce, si homines tacent, saxa loquuntur. Sub vexillo gentis oratore vacua stat cathedra¹⁷ saxea, attamen et vacua loquitur. Quid loquitur? Quid perorat? Quid praedicat?

Praedicat id, quod in postica¹⁸ parte horum rostrorum litteris aureatis insculptum legitur, *Credo Hungarorum*:

Cred' in unum Deum,
in unam patriam;
Cred' in sempiternam
Dei iustitiam
Credo resurrectam
vider' Hungariam.
Amen!

LECTARIIBUS MINIMIS.

Numeri.

I. *Unus* est Deus in coelis. — *Unus* est sol in coelo. — *Itidem una* in coelo luna. — Et ipsum coelum non nisi *unum*. — At in coelo sidera sunt *innumerabilia*. — *Solus* Deus omnipotens, *solus* aeternus: Quidquid Deus *semel* voluit, statim peractum est. — *Totum* mundum Deus e *nihilo* procreavit. — In mundo *cuncta* Deus regit; *nulla* res fit sine eius voluntate. — *Multa* sunt Dei beneficia, *pauca* nostra bona opera.¹ — Ipse Deus ante et post *omnia* per se ipsum *primus* erit, eritque ipse *ultimus*. — Per *singulos* dies benedicamus dominum Deum nostrum verum *unicum*.

II. *Duo* tibi sunt parentes: pater et mater. Post Deum *ambos* aequè² colere et diligere debes. — Beatus puer, cui *uterque* vivit parens.

EX ARCHIVO RELIGIOSO

Sententiae ex libro proverbiorum.¹

A) *Timor Domini*.

(I. 7.) *Timor Domini* principium sapientiae; Sapientiam atque doctrinam² stulti despiciunt.

(III. 7. Ne sis sapiens apud te metipsum³: time Deum et recede a malo.

(XV. 3.) In omni loco oculi Domini contemplantur⁴ bonos et malos.

(XVII. 10.) Turris fortissima⁵ nomen Domini: ad ipsum currit iustus, et exaltabitur.

¹⁶ elszakított részeknek a ¹⁷ a kőből való szószék ¹⁸ hátsó részén. — ¹ példabeszédek, közmondások ² tudomány, tanultság ³ önhitt módon ⁴ figyelik ⁵ a legerősebb.

III. Vexilli³ Hungarici *tres* sunt colores: ruber, albus, viridis. — Bona plurima sunt *terna*. — Inter *duos* litigantes⁴ *tertius* gaudet

IV. *Quattuor* rotis currit currus. — Animalia, quae *quattuor* pedibus eunt, quadrupes dicuntur. — *Quattuor* sunt regiones⁵ coeli: Oriens, Meridies, Occidens, Septentrio. — *Quattuor* etiam diei termini⁶: mane, meridies, vespera, medinocitium. — *Quattuor* sunt aetates⁷ anni: ver, aestas, autumnus, hiems.

V. *Quinque* sensus habent homines: oculis vident, auribus audiunt, naso olfaciunt, lingua sapiunt, digitibus palpant. — *Quinque* digitorum haec sunt nomina: pollex, index, digitus medius, digitus annularis, digitus minimus.

VI. *Sex* diebus Deus mundum procreavit.

VII. *Septimo* die requievit Dominus et illum etiam hominibus iussit esse diem festum.⁸ — *Septem* dies hebdomadae⁹ post Christum natum, at minime Christiano more, sic Latine nominabantur: dies Solis, dies Lunae, dies Martis, dies Mercurii, dies Jovis, dies Veneris, Sabbathum. Pro *die Solis* usu

¹ a mi jó cselekedeteink ² egyaránt ³ zászló lobogó ⁴ viszálykodó ⁵ az égtájak ⁶ határvonala is ⁷ évszak ⁸ ünnepnap ⁹ a hétnek.

B) *Filii boni exhortatio, stulti correptio.*⁶

(X. 1.) Filius sapiens laetificat patrem; filius vero stultus maestitia est matris suae.

(XVII. 25.) Ira patris. filius stultus; et dolor matris, quae genuit eum.

(XVIII. 2.) Non recipit⁷ stultus verba prudentiae; nisi ea dixeris, quae versantur in corde eius.

C) *Cavendi mali amici.*

(I. 10.) Fili mi, si te lactaverint⁸ peccatores, ne acquiescas⁹ eis.

(I. 15.) Fili mi, ne ambules cum eis; prohibe pedem tuum a semitis¹⁰ eorum.

(XIII. 20.) Qui cum sapientibus graditur, sapiens erit: amicus stultorum similis efficietur.

D) *Sera*¹¹ *poenitentia.*

(V. 13.) Cur non audivi vocem docentium me, et cur magistris non inclinavi¹² aurem meam?

Christiano venit *dies Dominica*, vel breviter nonnisi *Dominica*. — E *septem* stellis constat Septentrio. — In *septem* collibus aedificata erat Roma.

VIII. *Bis quaterni sunt octo.*

IX. *Ter terni sunt novem.*

X. *Bis quini sunt decem.* — In *ambabus* manibus *decem* digitos habemus. *Decem* digiti *seriem*¹⁰ numerandi definiverunt. Post *decem* itaque revertimur ad *seriem* novam, numeramusque *undecim*, *duodecim* etc. — Annus ad *cursus*¹¹ lunares in *duodecim* menses est divisus, dies vero in *bis duodenas* horas.

¹⁰ számsor ¹¹ a holdfényváltozások szerint.

I. *Lepus et testudo.*

Latine reddidit *Oswaldus Semmelweis* d. VI. cl.

*Pignora*¹ dant inter se *lepus* et *testudo* priori, qui *celerrimo cursu* ad *destinatam metam*² pervenerit.

(XVII. 16.) Quid prodest stulto habere divitias, cum sapientiam emere non possit?

E) *Ad parentes.*

(XIII. 24.) Qui parcit¹³ virgae, odit filium suum: qui autem diligit illum, instanter erudit.¹⁴

(XXII. 15.) Stultitia colligata¹⁵ est in corde pueri; et virga disciplinae¹⁶ fugabit eam.

(XXIII. 13., 14.) Noli subtrahere¹⁷ a puero disciplinam: si enim percusseris eum virga, non morietur. — Tu virga percuties eum; et animam eius de inferno liberabis.

(XXIX, 15.) Virga atque correptio⁶ tribuit

⁶ megfeddése ⁷ nem fogadja be ⁸ csalogatnak ⁹ ne tarts velük ¹⁰ az ő ösvényeiktől ¹¹ késő bánat ¹² mért nem fordítottam tanítóim felé ¹³ sajnálja a virgácsot ¹⁴ állandóan oktatja ¹⁵ kérébe kötve, kéveszámra van ¹⁶ a fenyítés vesszeje ki fogja verni ¹⁷ ne vond meg fiadtól fenyítékedet.

Ineunt³ certamen. Sed vix *lepus* nonnullos saltus⁴ fecerat, cum longe post se relictam tardeque repentem videt *testudinem*.

«Hem, cur ego *connitar*⁵ — reputat secum *lepus* — sine,⁶ crucietur *testudo* *aemula* aestuoso exposita soli. Ego interim sub frigida arboris umbra dormitabo.»

Dictum, factum. Recubuit, obdormivit.

Nonnisi sole occidente *lepus* expectatus est. Tum miser *exanimus*⁷ currit ad *metam*. At *testudo* iam pridem *metam* assecuta huiusmodi verbis *leporem* sero advenientem excipit:

«Qui quamvis tarde, attamen assidue procedit, certe prior finem propositum assequitur».

II. *Superbus et humilis.*

Latine reddidit *Zoltanus Kellermann* d. VI. cl.

Nobilis quidam de genere *Usz* *curru*⁸ *vectus* in via perangusta et ab utroque latere valde *lutosa*⁹ occurrit *episcopo Albajuliensi*,¹⁰ qui *itidem* *curru* *vehebatur*.

¹ fogadást tesznek ² a kitűzött célhoz ³ megkezdik a versenyt ⁴ ugrást ⁵ miért erőlködjem ⁶ hadd gyötörje magát ⁷ lélekszakadva ⁸ kocsin utazva ⁹ sáros ¹⁰ gyulafehérvári.

sapientiam: puer autem, qui dimittitur¹⁸ voluntati suae, confundit¹⁹ matrem suam.

(XXIX. 17.) Erudi filium tuum, et refrerabit²⁰ te, et dabit delicias animae tuae.

¹⁸ akit ráhagynak ¹⁹ kétségbeejti ²⁰ fel fog üdíteni.

EX AUCTORIBUS ROMANIS

Ex C. Plinii Caecilii Secundi
epistolarum libro VI-to epistola XVI-ta.

(Avunculi sui Plinii maioris sub incendio¹ Vesuvii exitum² narrat rerum scriptori Tacito.)

C, Plinius Tacito suo salutem.

Petis, ut tibi avunculi mei exitum scribam. Gratias ago... Erat *Miseni*, classemque imperio praesens regebat. Nonum Kalendas Septembres,³ hora fere septima, mater mea

«Decede¹¹ de via — ait auriga — episcopo Albae-Juliae.»

«Decede de via — replicat superbus nobilis — domino de Usz.»

«Sic est. Decedamus. — ait episcopus ad aurigam suum. — Ille enim *dominus*, ego autem nonnisi *servus Domini*.»

III. Mente¹² puerili,

Latine reddidit *Joannes Kovács* d. IV. cl.

Mater Ladislao fabulam narrat de lupo et agno, et etiam documentum¹³ adiungit.

Videsne, mi fili: nisi agnella a latere matris suae discessisset, lupo eam non comedisset.

Certe — respondet puerulus — tunc nos eam comedissemus.

*

Petrusculus male se gesserat. Hac de causa pater eum deerberavit.¹⁴ Paulo post *Petrusculus* ad patrem se contulit et inquit: Audisne patercule, hoc tam gravi tempore revera fieri non licuit, Hungarus ut Hungarum deerberaverit.

(Latine reddidit *Ios. Albrecht* d. VI. cl.)

indicat ei, apparere nubem inusitata⁴ et magnitudine et specie... Poscit soles,⁵ adscendit locum, ex quo maxime miraculum illud conspici poterat. Nubes... oriebatur, cuius similitudinem et formam non alia magis arbor, quam pinus expresserit... Magnum,⁶ propiusque noscendum, ut eruditissimo viro, visum.

Iubet *Liburnicam*⁷ aptari... Deducit quadriremes... Properat illuc, unde alii fugiunt... Iam navibus cinis inciderat; quo⁸ propius accederet, calidior et densior; iam pumices⁹ etiam, nigrique et ambusti et fracti igne lapides... Cunctatus paullum, an retro flecteret, mox gubernatori «Fortes — inquit — fortuna iuvat; *Pomponianum*¹⁰ pete!» *Stabiis* erat...

¹ tűzhányás, kitörés ² kimulását ³ anno post Christum natum 79. ⁴ szokatlan nagyságú és alakú ⁵ saruit ⁶ nagy dolognak látszott ⁷ gyorssevezős hajót szereltet ⁸ minél ⁹ lávakövek ¹⁰ P.-hoz igyekezzél.

Furcifer? — Martinellum ludi vicani¹⁵ novum discipulum interrogat magister: Quid tibi nomen?

Respondet ille: Mihi nomen est Martinello.¹⁶

Magister: Domi es Martinellus; sed hic in schola altero tuo nomine, praenomine¹⁷ vocaberis.

Martinellus: Domi non sum Martinellus; domi semper Furcifer¹⁸ vocor. Hic in schola velim esse Martinellus.

(Latine reddidit *Iul. Barakovits* d. VIII. cl.)

*

Hospes quidam in convivio¹⁹ ad domum domus: Quis est ille iuvenis tam stupidi²⁰ habitus oris?

Domina domus: Est frater meus, domine!

Hospes: Ah, ignoscas²¹ quaeso, quod tam incuriosus²² sum! Debebam enim animadvertere similitudinem.

(Latine reddidit *Fr. Csik* d. VI. cl.)

¹¹ térj ki ¹² gyermekes ésszel ¹³ a tanulást is ¹⁴ elverte ¹⁵ a falusi iskola ¹⁶ Marci ¹⁷ vezetékneveden fogunk szólítani ¹⁸ akasztófárávalónak hívnak ¹⁹ a vendégségen ²⁰ olyan buta arckifejezésű ²¹ megbocsásson, kérem ²² udvariatlan.

Ibi, quamquam nondum periculo appropinquante, conspicuo tamen... sarcinas¹¹ contulerat in naves, certus fugae, si contrarius ventus resedisset: quo¹² tunc avunculus meus secundissimo invecus complectitur trepidantem, consolatur, hortatur... Interim e *Vesuvio* monte pluribus locis latissimae flammae altaque incendia relucebant, quorum fulgor et claritas tenebris noctis excitabatur...¹³

In commune consultant: intra tecta subsistant, an in aperto vagentur. Nam crebris¹⁴ vastisque tremoribus tecta nutabant, et quasi emota sedibus suis, nunc huc, nunc illuc abire aut referri videbantur. Sub divo rursus punicum casus metuebatur. Quod¹⁵ tamen periculorum collatio elegit... Cervicalia¹⁶ capitibus imposita linteis¹⁷ constringunt. Id munimentum adversus decidentia fuit. Iam dies alibi, illic nox omnibus noctibus nigrior densiorque: quam tamen faces multae variaque lumina solvebant.

Placuit¹⁸ egredi in litus, et e proximo adspicere, ecquid iam mare admitteret:¹⁹ quod²⁰ adhuc vastum et adversum permanebat. Ibi super abiectum linteum recubans, semel atque iterum frigidam²¹ poposcit, hausitque. Deinde flammae, flammaramque praenuntius odor sulfuris, alios in fugam vertunt, excitant illum. Innixus servis duobus adsurrexit, et statim concidit,²² ut ego coniecto,²³ crassiore caligine²⁴ spiritu obstructo...

Finem ergo faciam. Unum adiiciam: omnia me... verè persequutum. Tu potissima²⁵ excerptes. Aliud est enim epistolam, aliud historiam; aliud amico, aliud omnibus scribere. Vale.

(N. B. Quae ipse cum matre Misaevi triduo sub incendio Vesuvii perpessus sit, describit auctor Tacito roganti in epistola altera I. 20.)

¹¹ málháját, holmiját ¹² a nagybátyám pedig éppen ettől a neki nagyon is kedvező szélről odahajtatva ¹³ még inkább kiéleztetett ¹⁴ sűrű és pusztító ¹⁵ mégis ezt ¹⁶ párnákat ¹⁷ lepedőkkel ¹⁸ elhatározták, hogy... ¹⁹ megengedi-e már, t. i. az elhajózást ²⁰ ámde az ²¹ hűsítőt, hideg vizet ²² összeesett ²³ egybevetem ²⁴ mert a sűrűbb gáz elfojtotta lélekzetét ²⁵ hoc ipsum fecit constructor ephemeridis, sed nonnisi abbreviationi causa

EX ARCHIVO LATINO HUNGARORUM

Ioannes Niger.

(Excerptum est hocce specimen ex *Wolfgangi de Bethlen* «Historia de rebus Transsylvanicis», et quidem e libro primo. — Auctor operis supremus¹ comes¹ erat comitatus² Albensis,² nec non regni cancellarius, ipsius vero celsissimi principis Transsylvaniae *Michaelis Apafi* consiliarius³ intimus.³ Opus ab auctore ipsi principi dedicatum legimus. Deducunt autem quinque tomi⁴ more annalium conscripti, quomodo Transsylvania a regno Hungariae avulsa⁵ fuerit, quaeve deinceps in ea aut circa eam gesta sint. — Relatiuncula⁶ de *Ioanne Nigro* intertexta⁶ nonnisi episodium minimi momenti censeatur.)

Sub idem tempus* nebulo⁷ quidam *Ioannes Niger* dictus, asserens se originem trahere de sanguine principum Serviae,⁸ quos despotas vocant, magnā Thracum manu brevi coactā, tam Turcas,⁹ quam Hungariae magnates, nobiles pariter, ac mercatores, verbo¹⁰ quoscunque apprehendere potuit, trucidabat, spoliabat, et multa nefaria¹¹ patrabat.¹¹ Qua de re dum multae ad *Ioannem regem* delatae fuissent querelae, ad compescendum¹² eum cum non contemnendis copiis expedivit¹³ *Petrum Perénium*; sed ubi ventum fuisset ad praelium, *Perénius* ab eo est prope Szegedinum profligatus.¹⁴ Verum brevi post *Emericus Cibákus* episcopus Váradensis simulque praefectus Temesváriensis, reparato exercitu, illum in iisdem campis invadit, profligat, et ipsum sauciat.¹⁵ Ast postquam convaluisse, dispersi exercitus sui collectis reliquiis,¹⁶ civitatem Szegediensem invadit, illam depraedari intendit; sed ab incolis loci illius et latrones eius dissipantur, et ipse in femore¹⁷ mortifera sclopetaria¹⁸ glande¹⁸ traicitur; attamen ex praelio sese subducens dum in pago¹⁹ Turritto nominato vulnus curare intendisset, *Valentinus Török* eum invadit, enecat, caputque eius Budam ad regem remittit.

¹ főispán ² Fehér megyének ³ belső titkos tanácsosa ⁴ öt kötet ⁵ szakadt el ⁶ közbeszótt közlés Fekete (Csarni) Ivánról *anno 1526. ⁷ gazember ⁸ Szerbia ⁹ úgy törököket ¹⁰ szóval ¹¹ sok gázságot követett el ¹² az ő megfékezésére ¹³ elindította ¹⁴ megveretett ¹⁵ megsebesíti ¹⁶ összeszedve maradványait ¹⁷ combján ¹⁸ puskagolyótól átlövetik ¹⁹ Tornyo nevű faluban.

Trianon: tria non!

1. Pertaeduit¹ Parisios,
quin² et Versalias
Dictandae pacis iungere
sib'³ ignominias.

2. Castello sic Trianoni
minori dedecus
Obvenit⁴: atrocissimum
componere⁵ scelus.

3. Extrusa 'st e concilio
statim Iustitia,
Diramque dictat Hungaris
pacem Superbia:

I.

4. «Hoc pacto pacis,⁶ Hungari,
inibitis vias⁶:
Bohemis resignabitis⁷
partes Karpaticas!»

5. Tristis gentis calamus:
,Re-si-gno'.
Trux⁸ sed gentis genius:
,Re-sig-**non**!'

II.

6. «Tum pactum pacis, Hungare,
hoc alterum scias:
Valachis resignabitis
en Transsylvanicas!»

7. Tristis gentis calamus:
,Re-si-gno'.
Trux sed gentis genius:
,Re-sig-**non**!'

III.

8. «Hoc demum pactum tertium:
Regni pinguissimas
Serbis vos resignabitis
partes Banaticas!»

9. Tristis gentis calamus:
,Re-si-gno'.
Trux sed gentis genius:
,Re-sig-**non**!'

*

10. Firma gentis arce
Fata pangunt⁹ Parcae:

Nomen est omen,
Vulneribus fomen,¹⁰
Redimendi momen!¹¹
Nomen est prognosticon...¹²
Heu, Trianon: tria **non**!

Iosephus Irsik.

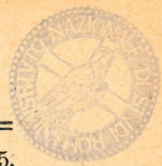
¹ undorodott Párizs ² sőt Versailles is ³ magára
venni ⁴ jutott ⁵ megszerkeszteni ⁶ kezditek meg a
béke útját ⁷ aláírástokkal átengeditek ⁸ dacos ⁹ a
végzet szavait zengik ¹⁰ enyhítő ír ¹¹ indíték ¹² jósló
előjel.

EX DIURNIS

Eruptio Aetnae. Antiqui eruptiones montium ignivomorum¹ incendia² dicebant, sicuti exempli gratia et Plinius minor de *incendio* Vesuvii ad Tacitum scribit. Causis autem huiusmodi incendiorum cognitio, ea phaenomena³ rectius eruptiones dicuntur. Antiquis nonnisi Vesuvii incendia magis nota erant, novissime autem de Aetnae eruptionibus saepius legimus. Horribilis erat per hebdomadam, circiter ab octavo usque ad quintum decimum diem Novembris, in Sicilia Aetnae eruptio. Massa e stomacho⁴ montis evomita,⁵ quae *lava* dicitur, ardens et liquida defluebat usque ad mare, omnia, quae sibi obvia⁶ erant, comburens atque conterens.⁷ Oppida periclitatissima⁸ erant *Mascali* et *Carabba*, quorum primum omnino devastavit flumen lavae inter Messinam Cataniamque mare versus defluens. Horribile, at etiam grandissimum⁹ visu phaenomenum erat lava in quadam parte montis de altitudine 150 metrorum cataractae modo praecipitata.¹⁰

Submersa¹¹ navis «Vestris». Die 13-o Novembris territabant per Oceanum naves radiographica signa periculi S. O. S., quorum sensus: Salvate Animas Nostras! E nave vectoria¹² grandi, cui nomen «Vestris», haec signa per aera vibrabant. Non maris tempestas, sed defectus ipsius navis periculi causa erat. Subvenerunt¹³ quidem ei nonnullae naves: attamen ipsa Vestris submersa est et vectorum¹⁴ quoque centum et viginti in undis perierunt. Qui e mortis faucibus liberati sunt, horrentes de infandis cruciatibus¹⁵ narrant.

¹ tűzhányó ² égéseknek mondták ³ jelenségek
⁴ gyomrából ⁵ kiokádott ⁶ útjában ⁷ elpusztítva
⁸ leginkább veszélyeztetett ⁹ legnagyobb ¹⁰ lezuhanó
¹¹ elsüllyedt ¹² szállító gőzös ¹³ segítségére
jöttek ¹⁴ utasok közül ¹⁵ gyötrelmekről.

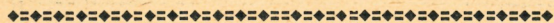
Terrae motus¹⁷ in Valachia. Die 23-o terrae motus vehemens paene totam Valachiam tremefecit. Praesertim oppida Jassy, Kisenev, Constanza, et ipsa quoque urbs Bucarest, vehementiores motus sentiebant; clades vero nulla.

Tempestates¹⁸ in partibus occidentalibus Europae. Ultimo Novembris triente¹⁹ ex Oceano et ex omnibus locis Occidentis quotidie nuntii tempestatum ingentissimarum afferebantur. Iam ante vicesimum Novembris saevissimus, *Orcanus* qui dicitur, ventus circa centum vitas hominum extinxit, detrimentaque tristissima navium in mari aedificiorumque in terra attulit.

Renovatae deinde his tempestates praecipue 25-to, 26-to et 27-mo summa vi furiebant adeo, ut in freto²⁰ aestuario *Lamanche* naves ire nequierent. Naufragia his diebus plura, quam alio tempore per annum.

In insulis Philippinis iidem ventus atrocissimus saeviebat, qui dicitur ibi *Taifunus*. Praeter alia detrimenta ibi etiam segetes²¹ devastatae sunt. Vitas amiserunt homines ducenti.

¹⁷ földrengés Oláhországban ¹⁸ viharok ¹⁹ harmadában ²⁰ a L.-csatornában ²¹ a vetések.

Siculi contortae¹ mentis.

In comitatu Transsylvaniae Siclo-Udvarhelyino gemini sunt pagi: Templivicus² et Sacellivicus.² Incolae horum vicorum praecipuum quaestum³ faciebant ex asseribus⁴ lignisque venditis. Vendere autem suis legibus non ultra duo milliaria⁵ a suis vicis licebat. Cum denique merces⁶ suas in stricto illo circulo nonnisi minimi vendere possent, Claudiopoli vero, a qua civitate ipsi longissime aberant, duplum vel et triplum pretium assecuturos se sperarent, petitionem⁷ fecerunt ad regem Mariam Theresiam: dignaretur⁸ decernere, ne Claudiopolis a Templivico et Sacellivico longius⁹ abesset quam duo milliaria. — Complacuit Mariae Theresiae tam contorta mens, concessitque, quod petierant.

Plinius minor ad Tacitum de Plinio maiore.

«Beatos puto, quibus deorum munere datum est aut facere scribenda, aut scribere legenda; beatissimos vero, quibus utrumque. Horum in numero avunculus meus et suis libris et tuis erit.»

Provocavit ad sobrium.

Philippus, rex Macedonum, mulierem quamdam Macedonicam nomine Machaeram temulentus¹⁰ immerenter¹¹ damnavit.

«Provocabo¹² cras» — inquit damnata.

«Ego, rex Philippus, te damnavi. Ad quem tu potentio rem vis provocare?» — increpat eam rex.

«Ad te ipsum, regem Philippum — respondet ei mulier — *sed ad sobrium.*»¹³

Nobile¹⁴ par fratrum.

Vagabundi¹⁵ duo propter aliquod delictum¹⁶ iudici respondere debebant.

Iudex (ad primum): Ubi habitas?

Vagabundus primus: Egone?... *sub divo.*¹⁷

Iudex (ad alterum): Et tu?...

Vagabundus alter (digitum ad socium intendens): Huic exadversum.¹⁸

(Dr. F. Gondán.)

Cingarus et studiosi.

In via lutosa¹⁹ cingarus obviam²⁰ fit studiosis pariter «per pedes apostolorum» iter facientibus.

— Ne tam celeriter, cingere! Equulei²¹ iam certe fessi sunt (quod de pedibus eius illis videbatur).

— Facile vos iocamini²² (retorquet²³ cingarus ludibrii²⁴ telum in studiosos) ex illa alta rhaeda,²⁵ qua vos vehimini.²⁶

(Dr. F. Gondán.)

¹ csaváros eszű ² Egyházásfalú és Kápolnásfalu
³ fő keresetüket ⁴ deszka- és faeladásból ⁵ két mérföldön túl ⁶ áruikat ⁷ kérvényt ⁸ méltóztassék elrendelni ⁹ ne legyen távolabb ¹⁰ ittasan ¹¹ érdemtelennül, vétlenül ¹² fellebbezni fogok holnap ¹³ mint józanhoz ¹⁴ előkelő (gúnyosan) ¹⁵ csavargó ¹⁶ vétség ¹⁷ a szabad ég alatt ¹⁸ ezzel szemben ¹⁹ sáros ²⁰ szembe kerül, találkozik ²¹ a lovacsák ²² gúnyolódtok ti ²³ fordítja vissza ²⁴ a csúfolódás nyilat ²⁵ kocsirol ²⁶ ti utaztok.

Solutiones aenigmatum Numeri 1.

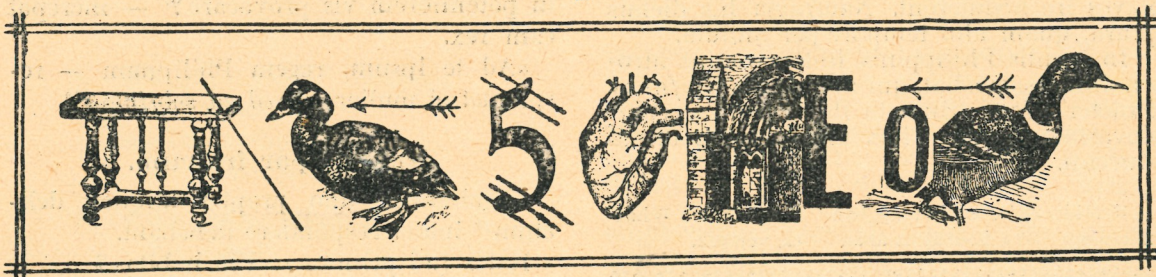
- a) $\overline{\text{Sunt p\u0177e|r\u0177 p\u0177e|r\u0177}} \parallel \overline{\text{p\u0177e|r\u0177 p\u0177e|r\u0177i\u0177a}}$
 tr\u0101ct\u0101nt.
 b) Terra mater, mater magna, mater semper
 alma.
 c) (Ad saltum equulei) Stropha 1-ma e *Credo*
Hungarorum:
 1a, 2c, 1e, 3f, 5e, 6c | 5a, 3b, 4d, 5b, 3a, 1b ||
 2d, 1f, 3e, 5f, 6d, 4c | 6b, 4a, 2b, 3d, 2f, 1d ||
 3c, 2a, 1c, 2e, 4f, 6e | 5c, 6a, 4b, 5d, 6f, 4e ||
 d) bracc\u0101e.

Aenigmata Numeri primi recte
 dissolverunt:

Iulius Barakovits d. VIII. cl. gr. Szeksz\u00e1rdien-
 sis. — Aurelius G\u00e1sp\u00e1r d. VI. cl. gr. Keszthelyi-
 ensis. — Tekla Gy\u0151ny\u0151r d. VIII. cl. g. Aegopoli-
 tana. — Franciscus Csik d. VI. cl. gr. Kesz-
 thelyiensis. — Classis VI-ta A. gymn. Mad\u00e1chiani
 Bp. — Ioannes Endrefi d. VII. cl. gr. Bp. —
 Georgius Szab\u00f3 d. V. cl. gr. Bp. — Stephanus
 M\u00e1der d. VII. cl. gr. Bp.

A E N I G M A T A.

I.

II.

- a Ludovico Korenchy.
 6, 26, 10, 18 = periculum in...
 19, 7, 23, 13 = pluralis partis arboris
 7, 4, 22 = verbum salutandi
 2, 9, 14 = animal cornutum
 1, 11, 21 = sine quo suffocamur
 12, 8, 15 = imperativus verbi
 3, 14 = trinum habet sensum
 5, 17 = coniunctio
 24, 25 = praepositio
 27 = littera consonans liqu.
 1—27 = proverbium pentametricum.

III.

Pater cuius nunc modo nascitur, filius
 iam in summo tecto saltitat. — Qui sint isti?

IV.

ad saltum equulei.

fi	pru	quid	gas	spi
*Quid	et	ter ce	—	a
den	nem	gis	re	a

Cunctis lectoribus: Promisi in numero primo
 usque ad festum Nativitatis etiam alterum et
 tertium numerum Iuventutis proditurum esse:
 at insperata impedimenta retardaverunt me.
 Impetranda nempe prius licentia prodeundi erat.
 Fr. Csik, Lud Korenchy, Ios. Albrecht, Iul.
 Barakovits: e vestris selecta prodibunt.

Pluribus sciscitantibus: Licet etiam pro se-
 mestri tantum praesolvere.

Constructor ephemeridis: JOSEPHUS IRSIK.
 Budapest, I., Lip\u00f3tmezei-\u00fat 6.

ad quem litterae quaecumque mittantur.

Administratio ibidem.

Sumptibus Societatis Magistrorum Intermedi-
 scholarium Catholicorum. — A Katholikus
 K\u00f6z\u00e9piskolai Tan\u00e1rgyes\u00fclet k\u0151lts\u00e9g\u00e9n.
 (Praeses: STEPHANUS ACSAY DR., eln\u0151k.)